

NOCNY RAJD ANDRZEJKOWY

do Twierdzy Srebrna Góra

28 / 29 listopada 2020 r.

WYJAZD: 28.11.2020 r. sobota: **godz. 16:00** sprzed zabytkowego basenu krytego ul. Parkowa 4
godz. 16:05 sprzed ZUS / sklep LIDL

Przejazd na trasie Prudnik - Przełęcz Srebrna (568 mnpm), ok. 2 h jazdy autokarem, wymarsz szlakiem czerwonym do Twierdzy Srebrna Góra (686 mnpm) trasa łatwa ok. ½ h marszu, o dł. 1 km,
godz. 19:00 nocne zwiedzanie z przewodnikiem największej górskiej twierdzy w Europie (ok. 2 godz.),
godz. 21:00 - 23:30 ognisko na dziedzińcu Twierdzy,
godz. 24:00 wyjazd ze Srebrnej Góry,
29.11.2020 godz. 2:00 planowany przyjazd do Prudnika

Impreza statutowa tylko dla członków PTTK z opłaconą składką

Koszt 130,00 zł/os. zawiera: przejazd autokarem (przy minimum 30 uczestnikach), bilet wstępu na nocne zwiedzanie z przewodnikiem Twierdzy Srebrna Góra, ognisko z aprowizacją (kiełbaska, pieczywo, sosy, gorąca herbata, grzaniec, naczynia jednorazowe).

Zapisy do dnia 18 listopada 2020 r. tylko z wpłatą wpisowego w kwocie 130 zł przyjmowane są w biurze PTTK przy ul. Traugutta 19 lub na konto bankowe PTTK O/Prudnik w BS **06 8905 0000 2000 0000 1401 0001**. Rajd organizowany przez PTG na zasadach wolontariatu, zgodnie ze Statutem PTTK O/Prudnik, nie ma charakteru komercyjnego, jest imprezą non profit. Po dniu zakończenia przyjmowania zapisów osobie, która zrezygnuje z uczestnictwa w rajdzie nie będzie zwracana wniesiona opłata, chyba że pojedzie za nią inna osoba nie znajdująca się na liście uczestników.

Cel rajdu • aktywny wypoczynek, integracja środowiska turystycznego, poszerzanie wiedzy i doświadczenia • zdobywanie odznak turystycznych GOT • poznanie pomników historii i wyjątkowego zabytku architektury militarnej w skali Europy.

PRZYPOMINAMY O ODPOWIEDNIM UBIORZE ZABRANIU CZOŁÓWEK I DOBREGO HUMORU

ZAPRASZAMY

komandor rajdu: Antoni Węglarz

Punkty GOT:	trasa	podejść	grupa górską	GOT
	Przełęcz Srebrna - Twierdza Srebrna Góra	1 km ↑106 m	S.11 Góry Sowie, Wzgórza Włodzickie	GOT 2,
	Twierdza Srebrna Góra - Przełęcz Srebrna	1 km ↑13 m	S.11 Góry Sowie, Wzgórza Włodzickie	GOT 1,

Twierdzę srebrnogórską zbudowano w XVIII w. według projektu stworzonego przez pruskiego inżyniera Ludwika Wilhelma Reglera, zmodyfikowanego przez samego króla Fryderyka Wielkiego. Twierdza miała zabezpieczyć militarnie Śląsk zdobyty przez Prusy w 1740 roku. Pod budowę fortyfikacji wybrano dwa górujące nad Przełęczą Srebrną (586 mnpm) wzniesienia: Forteczną (Warowną) Górę (686 mnpm) oraz Ostróg (627 mnpm). Twierdza składa się z sześciu fortów. Budowa całego zespołu przez 4 do 4,5 tys. robotników trwała 12 lat (1765–1777), a jej koszt wyniósł 1 668 000 talarów (w tym 70 000 przekazane jako „ofiara” Ślązaków). Finansowanie budowy zapewnił ściągany na Śląsku specjalny podatek, zwany przez miejscowych dopustem srebrnogórskim[potrzebny przypis]. Przewidywano garnizon liczący według różnych źródeł od 2,5 do 3,5 tys. żołnierzy.

Lata świetności twierdzy trwały do 1800 roku, kiedy to zmarł Fryderyk Wilhelm II, jeden z największych jej zwolenników. W tym samym roku fortyfikacje odwiedził ówczesny ambasador USA w Berlinie, John Quincy Adams (prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 1825–1829).

Pierwszym, i jak dotąd jedynym sprawdzianem dla obronności fortyfikacji było oblężenie przez wojska napoleońskie podczas wojny Prus z Francją (1806–1807). 28 czerwca 1807 roku Bawarczycy i Wirtemberczycy próbowali szturmem zdobyć Srebrną Górę. Twierdza odpowiadała ogniem; w końcu nie została zajęta, gdyż 9 lipca 1807 podpisano pokój w Tylży.

W latach 1830–1848 twierdzę wykorzystywano jako więzienie dla działaczy ruchu „Młodych Niemców”. Internowano tu m.in. Wilhelma Wolffa(niem.) oraz Fritza Reutera(niem.)[potrzebny przypis]. 1 stycznia 1860 roku wydano rozkaz likwidacji przestarzałej już twierdzy. Ostatni żołnierze opuścili ją w 1867 roku; przez kilka następnych lat fortyfikacje służyły jako poligon doświadczalny do prób artylerii i materiałów wybuchowych.

W II połowie XIX wieku zaczęto dostrzegać korzyści płynące z turystyki i rekreacji. Władze pruskie nakazały zaprzestać niszczenia twierdzy i uczynić z niej atrakcję dla przyjezdnych. Na początku XX wieku dojazd do znajdującej się między fortami Przełęczą Srebrnej umożliwiła zębata Kolej Sowiogórska. Po I wojnie światowej główny fort odremontowano i urządzono w jego wnętrzu restaurację „Donjon”.

Dynamiczny rozwój srebrnogórskiej turystyki przerwała II wojna światowa. W fortach Ostróg (Spitzberg) i Wysoka Skąła (Hohenstein) utworzono karny obóz jeniecki, Oflag VIII B (15 grudnia 1939 – 1 września 1941) dla polskich oficerów. Więziono tu łącznie ponad 300 osób, w tym m.in. dowódcę Obrony Wybrzeża z 1939 roku – kontradmirała Józefa Unruga oraz komandora Stefana Frankowskiego. Do historii przeszła śmiała ucieczka w nocy z 5 na 6 maja 1940 r. z Oflagu VIII B dziewięciu polskich oficerów (m.in. Tadeusza Jasickiego, Michała Niczki, Jędrzeja Giertycha). Trzech z nich zdołało przedostać się do Nysy. Stamtąd przez Czechy, Słowację, Węgry, Jugosławię i Turcję dotarli do Syrii, gdzie formowała się Brygada Strzelców Karpackich (walczyli w Libii pod Tobrukiem). Pozostałych sześciu (grupę Niczki i Giertycha) schwytano.

Lata powojenne przyniosły postępującą dewastację twierdzy, złupionej wcześniej przez wojska radzieckie. Dopiero w 1965 roku PTTK i Komenda Dolnośląskiej Chorągwi ZHP podpisała porozumienie, na mocy którego uprzątnięto II Fort Rogowy i nadano mu nazwę „Harcerz”. Fort Ostróg uprzątnięto przy pomocy ówczesnego (1969) ministerstwa Górnictwa i przemianowano na Fort „Górnik”. W dniu 28 czerwca 1974 na terenie Fortu Donjon otwarto muzeum ciężkiej broni palnej.

Twierdza srebrnogórska została uznana za pomnik historii rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 14 kwietnia 2004.